

Vznikl nový odbor akademie

(fia) – Odbor agrárních dějin (OAD) vznikl díky spolupráci České akademie zemědělských věd (ČAZV) a Národního zemědělského muzea (NZM) v prosinci loňského roku. ČAZV má tak nyní 12 odborů a pokrývá stále větší spektrum zemědělského výzkumu a vývoje. Informovala o tom koordinátorka marketingových akcí ČAZV Vendula Prjachová.

„Oblast agrárních dějin je velmi důležitá z hlediska poznání historie a tradic zemědělství pro uchování jeho hodnoty pro budoucí generace. Společnými silami tak chtějí ČAZV a NZM prostřednictvím nového odboru dělat osvětu široké veřejnosti o významu zemědělství, krajiny a venkova pro současný i budoucí život nás všech,“ uvedla. Obě instituce se nyní společně zapojují do mezinárodní iniciativy Organizace spojených národů,

kteřá vyhlásila rok 2021 Mezinárodním rokem ovoce a zeleniny, a připravují řadu zajímavých aktivit. Jde zejména o odborné články a publikace, semináře, lektorské programy nebo zábavně-naučné aktivity pro děti a mládež. Právě pěstování a spotřeba ovoce a zeleniny má v české krajině velký význam a hlubokou tradici.

Česká akademie zemědělských věd přináší odborné i laické veřejnosti aktuální vědecké poznatky ve své jedinečné kolekci 11 vydávaných vědeckých časopisů. Oblasti pěstování a šlechtění ovoce a zeleniny se věnují především časopisy Horticultural Science, Czech Journal of Genetics and Plant Breeding, Plant Protection Science a Czech Journal of Food Sciences. Pro zvýšení zájmu dětí a mládeže o vědu a výzkum v zemědělství připravila akademie v nedávné době pra-

covní sešit aktivit a omalovánků. Sešit přibližuje dětem a mládeži vědeckou činnost akademie a nabízí jim k tomu řadu zábavných aktivit jako sudoku, bludiště nebo spojovačky. Několik z nich je věnováno i aktuálnímu tématu ovoce, zeleniny a zdravé výživy. Sešit je ke stažení na webových stránkách ČAZV.

Národní zemědělské muzeum zase vydalo řadu odborných i naučných publikací, které se věnují ovoci a zelenině. Z odborných jsou to například katalogy sbírky parafinových modelů jablek či hrušek, popularizační publikace jsou za řady obrázkových statistik a věnují se například potravinařům či zahradařům a zahradařství. V areálu Kačina pak muzeum nedávno založilo sad historických a krajových odrůd ovoce. Jeho cílem je zachování původních odrůd ovocných stromů. V současnosti má sad 99 stromů.

Rostou zde základní čtyři druhy ovoce, tj. jablka, hrušně, švestky a třešně. Z odrůd jsou zde zastoupeny například staré české a moravské odrůdy, jako je Pannenské jablko či Moravská jadernička.

Ve spolupráci s Jihočeským muzeem byla zveřejněna unikátní kolekce historických zápalkových nálepek s tematikou ovoce a zeleniny z továrny Solo Lipník, která pochází ze sbírky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. „Originální motivy nálepek si můžete prohlédnout a připomenout na webových stránkách ČAZV,“ sdělila Prjachová.

O dalších připravovaných aktivitách a akcích v rámci Mezinárodního roku ovoce a zeleniny informují obě instituce na svých webových stránkách (www.cazv.cz a www.nzm.cz) a na sociálních sítích. Nezapomeňte je sledovat, dodala.

Rybník Svět slaví

(opr) – Rybník Svět u Třeboně byl prvním velkým dílem Jakuba Krčína ve funkci regenta rožmberských panství. Stavba byla zahájena v roce 1571 a kvůli odporu treboňských měšťanů při jeho stavbě mu dal sám jméno Nevděk.

Krčín dal totiž kvůli rybníku zbourat celé Svinenské předmě-

tarů. V letech 1929 až 1930 pak byla rekonstruována hlavní výpusť podle projektu Ing. Jindřicha Šimana a v roce 2002 byl vybudován také bezpečnostní přeliv.

„Dnes si už nikdo nedovede představit Třeboň bez dva kilometru dlouhé přírodní veslařské dráhy, dvou nádherných pláží, tradičních výlovů a neméně tak

Rybník Svět

Foto NZM

Krize bude mít jen malý dopad

(opr, čtk) – Současná diplomatická situace bude mít na agrární zahraniční obchod pouze malý vliv, očekává Zemědělský svaz ČR. Uvedl to mluvčí svazu Vladimír Pícha. Rusko je sice z hlediska agrárního obchodu pro ČR druhý nejdůležitější trh ze země mimo EU po Velké Británii, stále jde však o trh s 1,8 procenta českého agrárního vývozu. Dlouhodobě se tam daří podle informací Ministerstva zemědělství kromě piva vyvážet také mák nebo

chmel. Loni do Ruska Češi vyvezli agrární zboží za 3,78 miliardy Kč, meziročně se tak obchod zvětšil o 6,2 procenta.

Obchod s Ruskem, kde působila jedna ze sedmi českých agrárních diplomatů Nikola Hrušková, rostl v posledních pěti letech. Ještě před pěti lety v roce 2016 činil vývoz agrárního zboží 2,56 miliardy korun, proti loňsku tak šlo o nárůst o polovinu. Loni agrární export do Ruska pátým rokem za sebou vzrostl, meziročně

šlo o 6,2 procenta na rekordních 3,77 miliardy Kč. Daří se vývozu českého piva, kterého se loni vyvezlo za 812,8 milionu Kč, uvedl již dříve resort. To je více než dvojnásobek hodnot z roku 2016, kdy se ho exportovalo za 374 milionu korun. Celkem se loni z ČR vyvezlo podle ministerských statistik pivo za 6,7 miliardy Kč, vývoz do Ruska tak tvořil zhruba 12 procent pívního exportu.

Minulý rok ruský prezident Vladimir Putin prodloužil potra-

vinářské sankce, neboli embargo na dovoz potravin do konce letošního roku. Sankce trvají už zhruba od poloviny roku 2014, zakazují dovoz mléčných a masných výrobků, ryb ovoce, zeleniny a některých dalších potravin.

Schodek agrárního zahraničního obchodu se podle MZe loni meziročně zlepšil o 22,7 procenta na 36,7 miliardy z předloňských 47,5 miliardy korun. Předloňské výsledky byly zatím nejhorší od roku 1993.

ti včetně kostela sv. Alžběty, špičtálu augustiniánského kláštera nebo Trubáčkova mlýna na Spolském potoce. Vedle obytných stavení a zemědělských objektů byla dotčena i zkulturnovaná půda – sady, zelinářské zahrady, louky a pole. Přeložena byla i Struha, později nazvaná Zlatá stoka, z jihozápadního okraje Třeboně na severovýchodní. Problémy byly i se založením hráze, která měla na některých místech nevhodné podloží – rašelinu nebo tekuté písky, a bylo nutné navázat mnoho dalšího materiálu.

Podle prvního návrhu měl mít rybník rozlohu 380 jiter, tedy asi 110 hektarů, a když byl dokončen v roce 1574 a měl rozlohu 360 hek-

tarů. Pouze v Třeboně se můžete dát Cestou kolem Světa a nebudete vám to trvat déle než půl dne,“ říká náměstek generálního ředitele NZM Jiří Houdek.

V současnosti slouží rybník Svět vedle produkce ryb také k rekreaci a sportu. Od roku 1932 je zde provozován veslařský sport a celé generace zdejších veslařů slavily úspěchy na mistrovstvích Evropy, světa i na olympiádách. Od 50. let 20. století je zde i jachetní oddíl. Kolem Světa vede 12 km dlouhá naučná stezka s 16 informačními panely o zdejší přírodě, krajině, historii rybníka, lázeňství a lidové architektury.

Sektor ...

(Dokončení ze str. 8)

Zaznamenáváte větší zájem spotřebitelů po uskutečnění propagačních akcí?

Hrabalová: Spotřeba roste každým rokem, objemy jsou velké.

U nás je však trochu jiná situace než v zahraničí, hodně nám pomohla média, že se více mluví o vodě a půdě. Třeba před deseti lety bych si to vůbec nedokázala představit a přitom se situace tak rapidně nezhoršila. Lidem se více spojuje krajina, jídlo, zdraví. Patří to k sobě. Mladá generace to přitom vnímá úplně jinak, jde do nových věcí a nevádí jí to. Osvěto-

vé akce mají určitě efekt, dokonce Evropa je staví na první místo, propagace, osvěta, vyhodnocování, inovace a výzkum. Pak je poradenství pro samotné zemědělce. Chtěla jsem říci, že u nás je trochu specifická situace, ve srovnání se zahraničím máme velkou koncentraci supermarketů, kde nakupuje převážná část lidí. Teď tomu nepomohla ani pandemie, kdy se malým obchůdkům, které to měly tlačit, trochu přibrzdil vývoj. Participace supermarketů v bio je u nás hodně slabá. V zahraničí supermarkety bio opravdu propagují, spolupracují s Bio-landem. Tady se to také sice zlep-

šuje, i když stále neplatí, že supermarket promuje biopotraviny, to v zahraničí je. Ale to se podle mě změní. Role supermarketu je taková, aby naskočily na tuto vlnu a dělaly osvětu. A následně se přidá privátní sektor země.

Jílek: Já myslím, že se to hodně mění. Myslím si, že řetězce, jak máme možnost s nimi diskutovat, se tomu již poměrně dost věnují. I když situace není ještě taková jako v Německu. Ale progres ze strany marketů je i v České republice. Nicméně obchodní politika je v ČR poměrně složitá a věříme, že řetězce pomohou zvýšit poptávku po produktech ekologického zemědělství.

Hrabalová: Napadlo mě ještě jedno srovnání, kde je vidět spotřebitelské chování, a to je právě

pandemie. Lidé v jednotlivých státech reagují různě. V ČR znamenaly boom e-shopy. Lidé přestali nakupovat v prostorách, kde se mohli potkávat. Zvedl se nákup surovin, jako je mouka, oleje, maso, ale e-shopy nastartovaly, zejména ty, které fungovaly již před tím. Lidé udělali ten krok do neznáma, změnili své spotřebitelské chování. Když jsme mapovali u nás, jestli pandemie znamenala obrovský posun v nárůstu nákupu biopotraviny, tak podle našich dat ani ne. Biopotraviny se v podstatě vezly s celým spotřebitelským chováním. Lidé nakupovali více základních surovin, a když bio bylo v e-shopu, tak se také více nakupovalo. V Německu mohli říct, že 90 procent nárůstu představuje bio. Lidé, když

už tomu věnovali čas, začali nakupovat zdravější produkty a bio.

Je třeba změnit poměr dovozu a tuzemské produkce?

Jílek: Je třeba si uvědomit, že můžeme saturovat trh jen v určitých komoditách a v nějakém období. Máme tady značku bio zebra, kterou promujeme. Trh je ale volný a my do toho nijak nechceme vstupovat. Je potřeba, aby tady byla výroba a čeští ekologičtí zemědělci jsou konkurenceschopní a jejich produkce si vždy najde místo na trhu.

Hrabalová: U dovozu toho máme asi 60 procent a dlouhodobě se to nějak vykrývá. Není to nejhorší, že by se dováželo 90 procent, většina. Spíše se to týká infrastruktury, je spousta šikov-

ných farem, které čekají na tu vlnu a naskočí velmi rychle. Je to jen otázkou času. Pak je třeba poradenství, aby farmy věděly, proč to dělají. Ono je těžké dělat biopotraviny, kdy musí dělat něco navíc. Ale lidé to pak nechtějí. To je pro ně demotivující.

Přesto většina z bioproducentů jsou srdační, motivují se vzájemně, a sektor narůstá. Já jsem v něm strašně dlouho a vidím obrovský pokrok.

Sledujte na

Zemědělec